

վրայէթի Մուսթաֆա բաշա հազրէթ-
էրինին ազլ խորմէսի իշին էսէֆ իթ-
մէքտէ իսէ, քէնտի երինէ Ալի պէ, ին
կէշիրիմիշ օլտուղուս իշին միւթէսէլի
օլտաճափ տըր, Ալի պէ, զօմիսէրի Շա-
հանէ սըֆաթըլա վիլայէթի մէքըր-
րուն պիւլիւք պիր գըմընը տօլաճըշ
վէ օրատա, քէնտի ֆիքրէ վէ մսնէվի
խասսէլէրի հազգընտա պէշիւք պիր
էֆըք ար (գաղափար) պըրազմըշ տըր :
Միւսայիլէ, ինն նասպի, օրատա սահիհ
պիր մէսէրէթլէ գապուլ օլտաճափ
տըր :

ՈՒԼԱՆ-ՊՈՒՂՏԱՆ ՏԵՄԻ ԵՕԼԼԱՐԸ

Շու սօն կիւնէրտէ, գաթի վէ խօշուտ
օլտաճափ սուրէթտէ հալ ու թէսվիյէ
օլտաճափ կիպի կէօրիւնիւշ օլտա
Ուլաճ-Պուղտան տէմիր եօլարը մէսէ-
լէսի, կիւն պէ կիւն զիեառտէ աղլուլաշ-
մազտա վէ Ուլաճ-պուղտան հիւքիւ-
մէթինին, չօգ պիւրմէ յիպ, մէքըրի տէ-
միր եօլարը քէնտի իշին տիրէճէկի
ղայէթլէ իշիթիմալտէն կէօրիւնիւք տէ
տիր :

Իշիթ իշիթին նէ մէքընէ պու-
լունտուղուս մուսթաֆա սուրէթտէ
պէնան իտէրիլ, չէօյլէ քի, տէմիր եօլ
խաթիթ իւղէրինտէ վազը օլտա արա-
լարըն պիր մըգտարընը Մ. Ըսթրուգ-
պէրկէ թէրը իթմիշ օլտալարտան պա-
զըլը, հէնուգ ագճէլէրինի ալամա-
մըշլար տըր : Մէքըրի արալարըն սա-
հիպէրի, Մ. Ըսթրուգպէրկի տալաեա
չէքէրէք, ագճէլէրինին թէսվիյէ օ-
լունտալարտան պիր Մ. Ըսթրուգպէրկէ
իլամ իթմիշլէր իսէ տէ, Մ. Ըսթրուգ-
պէրկ պու կիւնէ գատար իշիթմէմէզ-
իլ է վուրմազտա տըր :

Իմտի, պուլտան պիր գաշ կիւն
ագտէմ, մէքուլման արաա սահիպլէ-
րինտէն իքի նէֆէրի, Ըսթրուգպէրկ
չիւքէթինին իքի գըթա լօգօմթիլ
(տէմիր եօլ արապալարընը արգասըն-
տան չէքիպ կէօթիւրէն վազը) մէգա-
տա չըգարը պաթմալարը վէ ալտադ-
լարը թէքմիլ օլտա տէկին, կիւնիւք
հասըլաթընն իւշտէ իքի գըմընը
ղապթ իյէմէլէրի իշին նիզալարտա պիր
իլամ չըգարըլարըն : Տէմիր եօլ իտա-
րէսի, մէքըրի հիւքմին իծրաթնա
թապիլթի իլէ գարը գօր վէ պիր ճի-
հէթլէ տէ պէօյլէ եաբմաղա հազգը
պուլունտուղուս ինքեա գապուլ իթ-
մէզ պիր չէյ տիր :

Նէ Մ. Ըսթրուգպէրկին վէ նէ տա-
խի, Ուլաճ-Պուղտան հիւքիւմէթինին,
լօգօմթիլ աթմաեա հազգըլարը եօգ-
տուր, չիւնքի, մէվմուտ օլտա քեաֆ-
ֆէյի արապալար, լօգօմթիլ վէ
սայիր էտէվաթ, սէհիմ սահիպլէրինին
մալի տիր, վէ մէքուլման սահիպ սէ-
հիմէրին ագճէլէրի թէքմիլ սուրէթտէ
էօնէնմէտիքէ, մալլէրինէ քիմնէ էլ
վուրմազ, Ուլաճ-Պուղտան մահէթմէ-
սի թարաֆընտան վէրիլէն հիւքմ, զա-
յէթլէ հազգըլար տըր : Հասըլաթտան
պիր մըգտարընն զապթ օլունտաթնա
կէլիննէ, տէմիր եօլ իտարէսի պուլտա
գարը կէլմէքտէ տիր, չիւնքի, հա-
սըլաթըն պիր մըգտարը զապթ օլուն-
տուղտա, լօգըմ կէլէն թամիրէրի իծ-
րա իտէմէզ վէ քէնտի մէմուրլարընն
մաալարընը վիրէմէզ, մէմուրլարընն
մաալընը իսէ, մէքըրի հասըլաթլա
թէէտիյէ իտէպիլի, չիւնքի ալթը պի-
տան գիւստէ տիր քի Մ. Սթրուգպէրկ
տէմիր եօլ սանտըլընա ապա ագճէ
եօլլամմազտա տըր :

Մէմուրլարըն սանտըլ զաթէն զիեա-
տէսիլլէ էքսիլթիլիշ օլուպ, տահատա
էքսիլթմէք, տէմիր եօլ իտարէսինի

միւսքինիլ գըլմազ տիրէք տիր, խու-
տուտ իլէ քի պուլտա իլէ էճնէպի մա-
հէլլէրտէն կէլմիշ օլտա պիւլ թադըմ
ֆաթիլա բէտէրլէրի, էթմէքլէրինտէն
մահրուճ օլուրլար, վէ քէնտի հազգ-
լարընտա խասիմանէ տուլլուլարը մա-
լիմի ալմէ օլտա պիր էհալիլին մէքա-
մէթինէ գալլըլար :

Մէսէլէ չիմտի չուտա տըր, եանի,
հիւքիւմէթ, մէհէմէնին իլամընը
պօղապիրի մի պօղապիրէզ մի, եա
էվլէթ տիրմէլի եա եօգ, էվլէթ տէ, ի
ճէվապ վիրիլտիքտէ, տիմէք տիր քի,
Սթրուգպէրկ գուլմալտա, մէլտա-
տա օլտա մուարազա քեաթիլէն հալ օ-
լունտաեա տաք, տէմիր եօլունտ էվլէլ-
քի կիպի իլէթէճէք տիր, եօգ տէ, ի
մէքըրի տէմիր եօլունտա իլէթմէք-
իլքտէն վազ կէլիպ, գաճարա թարա-
ֆընտան գապուլ օլունտա գաճարուն
իլլիննէ, պէնտի տէքեմընն, հիւ-
քիւմէթին իլէթմէսի լազըմ կէլիլ,
պաշա չէյ տիր էկէր մէքըրի գա-
մարա տէմիր եօլունտա իլէթմէսին
քեաթիլէն տուրմաթըն միւրաճմաճ սա-
եար իսէ, իլթէ մէսէլէ պու քէրթէտէ
տիր, Հիւքիւմէթին իլ պու ալթը մէսէ-
լէտէ վիրէճէք գալարը պիր գաշ կիւն-
տէն թէսվիլ իտէպիլիլիլ տէ, իլ մէմուլ
իտիրիլ :

ԻՍԻՐԻՃԻՅԷ

Մ. Թիէրին ՎԱՍԻԿԷՐԻՎԷՐԻՅԷ

Սիէքլ զազէթտա, Մ. Թիէրին, միւ-
լէթ մէքիլտիտէ իրատ իլլէտիլի սօն
նուլթուլտա միւնտէրիճ օլտա սօղու-
պէնանաթլարը մէտա ու սէնա իլլէմիշ
տիր, Հիւք պիր վազըթ հիւք պիր վա-
թանքէրվէր պէօյլէ պիր կիւզլ իտան
գուլլանմալըն տըր : Պիրիմիլիլիլ, պէ-
նի մէշուլ գըլմա պաշընա չէյ նէ
տիր, տէտի Մ. Թիէր, պէնի հիւքիւ-
մէթէ կէշիրէք օլ ալթը ելաքիւ օ-
մուղուս ելաքիլտիլիլիլիլ պէրու
պիր չէյ տիր իլլէթմէքտէ, իլմ, եանի, վա-
թանն թօփրալըն գուրթարմազ,
տուրմաթընն պուլտա տիր չիւնմէք-
տէ, իլմ վէ պէնիմ քօլթիլիլիլ, ապա-
լիլի հալին իտա իլլէմէսինտէն սօն-
րա, իլլէթմէսին թօփրալըն գուրթար-
մազ քօլթիլիլիլ տըր :

Պէօյլէ պիր պէնանաթ, տէր Սիէքլ
զազէթտա, ումուլտա զաթիլին լաշ-
տա իտէպիլիլ :

«Յիլ վազը, Մ. Թիէր վազթինի պ-
շա կէշիրէմիշ տիր, Հիւքիւմէթէ կէշ-
տիլի վազըթ, 36 բարէ էեալէթ Բը-
լուսիանն զապթընտա իտի, իլլէթ-
ֆօրթտա իլլէթանա ահանմէ, մէք-
ըրի էեալէթլէրտէն 17 սինի աղա-
ղըլը տըր : Փազաթ, մէքըրի իլք
աթըմ ալթընտա սօնրա, Բըլուսի-
անն զապթընտա 19 էեալէթ տահա վար-
իլի, եանի, Նօրմանտիա վէ Բիգարտ-
իւ էեալէթլէրի իլէ, Բարիսին էթրա-
ֆընտա պուլունտա էեալէթլէր վէ չար-
դի էեալէթլէր, Օլ վազըթ, մէքըրի
էեալէթլէրտէն պազըլարը, ագճէ սա-
յէսինտէ աղատ օլտու, չէօյլէ քի, եա-
լըմ միլեար ֆրանք վիրիլտիքտէ, Բը-
լուսիալարը, էօր, Սէն-Նիքիէրէօր վէ
Սօմու թէրը իլլէթիլիլ, կէրտէ գալ-
ալ 16 էեալէթ, պուլարտան տէօր-
տիր, Բարիսին էֆրաֆընտա օլուպ,
պազը գալան 12 բարէ էեալէթլէր տա-
լիլ, չարգ գըթաթըն թէշքիլ իտէր-
լէր իտի, իքի եարըմ միլեար ֆրանք
տահա վիրիլտիքտէ, Բարիսին էթրա-
ֆընտա պուլունտա գալալար իլէ Սէն,
Սէն-Նիքիէ, Սէն-Նիքիէ, վէ Օազ

էեալէթլէրի իլլէթտա հիւքիւմէթինէ
թէսվիլ օլունտա, Պու կիւնքի կիւն
մէքըրի էեալէթլէր Բըլուսիալար
թարաֆընտան թէր օլունտա
տըր : Մ. Թիէր Բըլուսիալար թարա-
ֆընտան թէր օլունտա էեալէթլէր
իլլէթտէ հազգը օլունտա պաշընա
մէքըրի էեալէթլէր թէր օլունտա
լարընա էէէմիլիլիլ վիրմէքտէ տիր,
մէքըրի էեալէթլէր, տէր Մ. Թիէր,
Պրանտանն էլիլիլ օլուպ, էէէպի-
նին էլիլ ալթընտա պուլունտա գա-
տիր, ֆազաթ պուլունտա կիւն սէր-
պէթ օլունտա վէ քէմալի սէրպէսի-
լէթ նէֆէս ալթը վիրէճէքտէ տիր :

Շիւքիւք, Մ. Թիէր, մէքըրի ա-
լթը վէ ուղուն մալապէրաթտան սօն-
րա, պիր աթըմ տահա գիւստէ ալթը
իլլէթ, մալիլիլիլ, տէօրմիլիլիլ եա-
լըմ միլեար ֆրանք թէէտիլիլ իտէ-
պիլիլ պիր հալէ վաթը օլունտա տէ-
կին սապը իտիլիլիլիլ գապուլ իլթտի-
լէպիլիլ իտի իսէ տէ, իլթմէտի, վէ
պուլտա պէօյլէ եաբմաթլա, ագըլը-
լէք իլթտի, չիւնքի, էէէպիլիլիլ իլթ-
րանա թօրաղընն զապթ իլլէթմէսի
էօյլէ պիր ալթը մէքէլլէթ տիր քի
մուլիլիլ տառալարա ալթը կէլմէքտէ
տիր :

Ալթապտան չըգան մահալաթա
տալիլ թիւսալէթ ահանմէսի, պիր
թազըմ չարթլար վազ իլլէթէ իլլէթ Մ.
Թիէրէ, թապիլիլ պիր ֆրանտա վիրմիշ
տիր, նասըլ քի պիր գաշ կիւնտէն,
ալթը բարէ էեալէթլէր, Պրանտան
թէսվիլ օլունտա էէէիլիլիլ սէրպէսիլ
օլունտալար տըր :

Մէքըրի էեալէթլէր տալիլ ալթը-
տապտան սօնրա, կէրտէ գալըր ալթը
լալէ էեալէթ Մ. Թիէր, չիւքէսիլ
տուրթէթտէ, Բըլուսիանն էէտիլիլիլ պու-
լունտա մէքըրի ալթը բարէ էեալէթ-
լէրի ագճէ մարիլիլիլ իլէ, վազթլիլ-
տէն էվլէլ զապթ իլթմէ, պիր չարէ
տիր չիւնմէքտէ տիր :

Իմտի, Մ. Թիէրին մէմուրլիլիլ իլթ-
վէ ալթը, Պրանտա թօրաղընն
գուրթարմազ, Բըլուսիալարը, իլթ-
րանա սիւօրալարտան էօթէն էէէիլիլ-
իլիլ տէֆ իլթմէ, վէճարը, Պրանտա-
նը իլթմէթալ, մալիլիլ պիլիլիլիլիլիլ
պահընն չու վէճ իլթ պիլիլիլիլ տիր
թա իպթիլտառա, վազալար պէօյլէ
պիր թօլթիլիլ իլթ իլթիլիլիլ մէմուր
գըլարըն իտի, պիր չօգ պուլարտան
տան սօնրա, պէտալաթ վաթմաթը-
լըն իտարէսին էլլէթ ալան օլ պէ-
լիլ քառա, պէօյլէ պիր թօլթիլիլ
իլթ իլթիլիլիլ իտէճէք տիր տէ, իլ մէմուլ
իլթմիշ իտիլ :

Մ. Թիէր, պուլունտ թէքմիլ սուրէթ-
տէ հիսս իլլէթմէքտէ տիր, պուլունտ ի-
լին սէվիլիլիլ, չիւնքի, պիւ մաթալտ
էլիլիլ էէէպիլիլիլիլիլիլ, յօն չարուգ
սուրէթտէ վաթը օլունտ, վէ էկէր
Մ. Թիէր, մէմուլ իլլէթիլիլիլիլիլիլ
պիլիլ, գըսա պիր վազըթտա, քէնտի միւշ-
թիլ թէշէպիլիլիլիլ պաշա չըգարա-
նազ օլունտ իսէ, նուլթուլտա պէնան
իլլէթիլ օլունտա կիպի, ֆիլթուհաթ-
լէ քէնտի վաթմառալարըն, «Իլթէ
պէնիմ ալթը, հազգըմտա հիւքիւ-
նիլիլ վիրին» տիլէպիլիլիլիլ տիր :

Պու տէֆա իտանա Գըրալը հազ-
րէթլէրի, Մ. Թիէրէ, Թօագօն տ'Օր
նըշանըն իլթ իլլէթիլ տիր :

Ճուրնալ տը Պիւքարէսիլ զազէ-
թաթտա չու վէճ իլլէ օլունտա
տուր :
Եաթըն կիւնէրտէ, Չիլիկանէնին

պիրիսի, Միւր-վէտան, քէօյլիւ եա-
գընարընտա վահիլիլ պիր ճիւստէթ
իծրաթնտա պուլունտա, չէօյլէ քի,
չօնուղուն պիրիլ քէնտիլիլիլ զէվլէն-
տիլիլիլիլ, չօնուղուն ալթըն գուլլու-
լունտա պաղլաթալ, թարալտան թար-
լաեա պէօյլէճէ սիւրիլիլիլիլ տիր, Ալթ
տուրտուգտա, չօնուգ, տէհէթլու
սուրէթտէ բարա բարա օլունտ պիր
լալէ օլունտ իտի, Պահիպ ճիւստէթ,
հիւքիւմէթ թարաֆընտան տէրտէթ
օլունտա տուր :

Նօրվէճիլ պիր կէմի, Ըսթրուգ-
տան Ալլէրալէ կիլթիլիլ վազըթ, եօլ-
տա, թալիլիլիլ սիւսահ պիր չէյ կէ-
րիլլէր, գաթտան սանտալ տէնիլլէ
իլթիլիլիլ վէ արալար չօգ սիւրիլիլիլ
պիր սանտալ մէլտան չըգար, մէք-
ըրի սանտալ իլլէթտէ, սուրգտան
պուլ թէսիլիլ պէշըր ալթընտա եալը-
տա իքի նէֆէր էրքէք չօնուգ պուլուն-
տա, իլք էվլէլ էօյլէ զանն օլունտ
քի պու չօնուգլար, պարալար անա վէ
պապալարը թարաֆընտան պէօյլէճէ
էիլլ իլթիլ պըրազըլար տըր տէ-
լի, ֆազաթ չօնուգլար, ալթալարըն
թիլթլանտ (Տանիմաղա) գըլարըն-
տա իսթան իլլէթմէքտէ օլունտալարըն,
վէ տէնիլլէ գըլարտան օյնարըն, պիր
սանտալ պիլիլ, սանտալ իլլէթ
չըգարըն վէ տալլար քէնտի սան-
տալարըն ալթը պէօյլէճէ էնիլիլլէր
կէթիլիլիլ վէ հէր նէ գառար պաղ-
լընալ չաղըլընտա իսէ տէ, քիմէ-
նին քէնտի պաղըլընալ չաղըլընտալարըն
իլթիլիլ օլունտալարըն պիրիլիլիլիլ
տիր :

Շու սօն կիւնէրտէ Բարիսին
միւլթէպէր ֆաթիլիլալարըն զալթիլ
մալիլ օլունտա գօնթ Մ. . . էէֆաթ իլթ-
միշ տիր, պու առամ պէքեար օլուպ,
քիմէլիլ իտանտէն գապուլ իլթմէք
վէ քէնտիլիլիլ զալթիլ իտանտա (ա-
գաճ) օլունտա, ալթընտա ալթը
սէօյլէր իտի, ալթսէվիլիլ իտանտա
քէնտի գաթտալարըն սէօյլէմէքլէր,
ֆազաթ մէրգուլ գօնթ, խասիլիլիլիլ
ալթմէ պիլիլիլիլ վէ պիր պիր ֆրանտա
գալարմաեալար, ալթունտա սուսալը
վէ ալթունտա պաշա պիր չէյ թա-
նմազ օլունտա, պիլիլիլիլ իտի,
Պու գառար ալթունտա տիլիլիլիլ օլ-
մամ, պաշընա չօնունտ իլլէթ առալիլ
պիր չէյ տիր քի տէր իտի, նէ ֆաթիլ-
եալիլիլ վէ նէ տէ պիր միլաթիլթըմ,
մէհպուր օլունտալար իլթիլիլիլիլ իտի
լարըն թազօլիլ իլթմէքտէ :

Մէգուլունտ հէր նէ գառար խա-
սիս օլունտա պիլիլիլիլ իտի իսէ
տէ, տօթլարընտան պաղըլարը, չօգ
տէֆա մէրգուլունտ իտանտէլիլիլ թա-
մա տալլէթ իտանտա իտի, գօնթ Մ. .
եալընալ պաշընա թառամ իլթմէքտէ
խալանմալարըն իլլէթ, հէր կիւն չէհիլ-
տէ թառամ իտէր վէ հէր նէրէքէ քի
կիլթսէ իտի, խանտէ պուլունտա չօ-
նուգլար իլլէթինէ պէօյլիլ մահապ-
պէթ կէօթիլիլիլ, հալ խալթը սօրար,
չօնուգլար նասըլ լահաթ տուրտուլար
մը, չալըլընտա մը տէլիլ սիւալ իտէր
վէ էկէր չօնուգլարա հէտիլ օլունտա
պիր չէյ կէթիլիլիլիլիլ իսէ, կիւնիլ
պիրիլիլ վիրէճէլիլիլիլիլիլիլ պիր-
տէն վիրէճէլիլիլիլիլիլիլ իտի, մէր-
գուլունտա իլթիլիլիլիլիլիլիլիլիլ
քի կիտէ իտի իսէ, քէնտիլիլիլ թաթըն-
լար վէ ֆաթիլիլալար տըր կիպի հազ-
գընտա պէօյլիլ քի հիւքիւմէթ ու իլլէթ
օլունտա իտի :

Պու առամ թամ 30-32 սէնէ պէօյլէ-
ճէ էօմիլ կէշիրիլիլ տիր, էօլիլիլիլիլիլ
աճէպնէ գառար էիլիլիլ քի չըգարըն
ճէնալէ ալթը ալա չալալը օլ-

